

IZHAJA VSAK DAN

Med ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Petimišne števe. se prodajajo po 3 svč. (6 stot.) v mnogih sobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe. po 5 svč. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačnje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 3-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredniško listo. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galati 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročilom v Trstu, ulica Giorgio Galati števe. 20.

Poštno-hranilnični račun števe. 841-652. TELFFON št. II-57.

Politično društvo „Edinost“

vabi na

JAVNI SHOD

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 12. januarja 1913.

ob 10 dopoldne

v veliki dvorani „Nar. doma“.

DNEVNI RED:

1. Vpliv balkanske vojne na naše gospodarske in politične razmere. Poroča g. drž. in dež. posl. dr. O. Rybář.
2. Proračun mestne občine tržaške za leto 1913. in Slovenci. Poroča gosp. mestni svetovalec dr. J. Wilfan.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

BRZOJAVNE VESTI.

Položaj.

DUNAJ 7. (Izv.) Včerašnja seja mirovnih pogajanj je povzročila v politiki zastanek. I razprava o albanskih mejah i obravnavanje mirovnih pogojev, vse je ustavljeno. Danes popoldne se je sestala konferenca poslanikov in je razpravljala samo o možnosti, kako bi se dalo doseči zblizanje v svrhu uspeha. Konferenca poslanikov izdeluje konkretne predloge, ki jih bodo poslalniki upostali svojim vladam v svrhu skupnega koraka v Carigradu v prilog miru. Velesile bodo Turčiji dokazale, da je njeno stališče glede Drinopolja zagrešeno in celo za njo samo škodljivo.

Prepričani so vsi, da prično pogajanja za mir zopet in sicer najbrže v ponedeljek. Zavezniki so izvedli s suspenzijo pogajanj dober maneuver. Ker je običaj, da pri vsaki seji predseduje po turnusu drug delegat, so sedaj napravili vso odgovornost za nadaljnje dogodke Turkom. Prihodnjic mora namreč predsedovati Turek, Rešid paša. On skliče sejo, da se Turki all odrečejo Drinopolja ali pa prekličijo premirje. Delegati zaveznikov so mirni in njihovo ravnanje se povsod odobrava. Izjavljajo, da imajo sedaj Turki časa za premišljanje, da potem pogodijo pravo.

Precej zanesljive vesti so prišle o usodi Drinopolja. Tam se že baje pogajajo o kapitulaciji, ker se namerava trdnjava prostovoljno predati Bolgarom. To bode Turkom mučni položaj vsekakor olajšalo.

Kar se tiče mednarodnega položaja, ga označuje poluraden glas stacionarnim. Siraah ni opravičen. Za nas je najbolj merodajna izjava grofa Berchtolda napram zastopniku madjarske publicistike:

„Izjavite lahko, da po mojem presodku ni povoda za čezmerno

PODLISTEK.

Osvit.

Slike iz tridesetih let.

Episai Keaver Šander @Jateki. — Prevel A. K.

Ivan se je že bliže pritisnil k njej in se napajal s finim vonjem, ki je izhajal iz njene lepote in mladosti. Pretresla so ga silna čustva in začutil je potrebo, da prekine ta nemi mir, in kakor besen ali v blaznosti je vzdignil njeno gibko telo s sedla in jo posadil k sebi ter potem v najhitrejšem, naravnost divjem diru poletel z njo črez jarek v ravne doline, med livade, dišeče po otavi in na pašnike, posajene z nizkim grmičjem. In zrak je žvižgal okoli njenih razgretih obrazov, konjska kopita so visoko metala travo in prst. Angleška kobila „Palmira“, ki je ostala sama, je dirjala sama za njima, da bi ju dohitela, on pa je kakor Jupiter z Evrope vse dalje in dalje hitel, vedno izpodpadajoč konja z ostrogami, a sladko breme je nežno, a zopet čvrsto držal na svojem burnem srcu, dočim so se njene oči blaženo in razkošno zapirale, ustnice pa napol odpirale, da so se beli zobčiči lesketali v mesečni svetlobi kakor biseri, a sladki, pridušni — tihl smehek je trepetal okoli njih. Pajčolan njenega klobuka je lebdel in plaval po zraku kakor zmagovalna zastava kbeznji.

razburjenje. Nikakor ni umestno, povzročati paniko in nepotreben strah, ki ne odgovarja dogodkom in pričakovanemu preobratu dosedanjega stanja“.

Pomen suspenzije pogajanj.

LONDON 7. (Kor.) „Times“ primerjajo suspenzijo mirovnih pogajanj s preporom, ki je v orijentu običen pred sklepom kupčije. Seveda je trenutek delikaten in ne brez nevarnosti. Če pa že ima položaj riziko, ima tudi ugodnosti. Gotovo bi bili vsi, ki se pogajajo, razočarani, če bi izgubili te ugodnosti. Izraz „suspenzija“ so si izbrali po skrbnem preudarku, da ne bi z besedo udarili velesil. Očitno je, da se delegati niso hoteli vrniti domu, ne da bi prinesli zadovoljivi mir. Kar se tiče Egejskih otokov, smatrajo „Times“ kompromis priporočljivim, izlasti ker vedo i Turki i Grki, da je končna odločitev pri velesilah. — Zopet pa pravi list, da je odklonljivi sklep Turčije glede Drinopolja usoden, ker zna zavlačevanje mira povzročiti v Armeniji, Arabiji in drugih predelih Azije najhujše zlo.

LONDON 7. (Kor.) Reuterjev urad je izvedel, da bi se bili delegati zaveznikov z ozirom na nezadovoljivi odgovor na njihove zahteve brez dvoma prenehali pogajati, če bi jim tekom zadnjih dveh dni ne bile velesile po svoje svetovale. Tako pa sedaj puščajo zavezniki Turčiji časa, da premisli ves položaj in zavzame potem stališče. Grški delegat je izjavil, da pogajanja niso prenehala in da delegati ne nameravajo zapustiti Londona.

Prvi turški korak bo baje, da skličejo novo sejo, čim bodo imeli kaj javiti. Med tem pa že lahko velesile kaj sklenejo, ali pa pade celo že Drinopolje. Če prineso Turki kak pameten predlog, so zavezniki pripravljani se pogajati. Dosedanji predlogi pa so stališču zaveznikov tako daleč, da ni možno niti misliti na nje.

V turških krogih ne vedo nič, kako se bode položaj razvil, mislijo pa, da so zavezniki nalašč povzročili odgoditev konference, v nadi, da bode Drinopolje med tem kapituliralo. To presojuje turški krogi z veliko nevoljo.

Avstrijske odredbe na jugu in severu.

BEROLIN 7. (Izv.) Nemški listi pričujejo na videz iz avstrijskega oficijoznega vira prihajajoče vesti in razpravljajo o vzrokih, ki so naklonile avstrijsko vlado, da je odklonila ruski predlog za demobilizacijo. Zatrjuje se, da Avstrija mora vzdrževati svoje odredbe na južni meji, dokler ne odpozove Srbije svojih čet iz Albanije in od morja. Kar se pa tiče vojaških odredb v Galiciji, pa te niso nič izrednega, ker je že bilo pred precej časa sklenjeno, da se zviša tudi mirovno stanje in število čet.

Za Egejske otoke.

RIM 7. (Kor.) Listi javljajo iz Londona: V tukajšnjih diplomatskih krogih zagotavljajo, da bodejo države trozveze vztrajale na tem, da ostanejo od Dardanel tudi najbolj oddaljeni otoki kakor Chios, Mitilene, Kos in Rodos pod turško oblastjo, da pa mora dobiti njihovo prebivalstvo največjih garancij. Zato imajo baje mnogo in važnih vzrokov, med temi željo po konsolidaciji

— Ah, Ivane, da bi tako šla do konca sveta! — je pošepetala končno Madlena s sladkim glasom. Ivan je ustavljal konja, jo poljubil v belo čelo in otdedaj sta jahala počasneje.

Naslonjena na njegovo naročje, prerinjala se popolnoma k njemu, mu je pripovedovala o svojih čustvih in mislih. Krasna noč je iz vabljala na usta divna priznanja, tajinstvena mesečna svetloba je vabila dušo v svoje daljnje višine, kjer je ni bilo več treba opaziti vse resničnosti, kjer je mogla plavati v valovih svoje domišljije in svoje razigrane duše. Njen romantični naravi je ugajalo vse to nočno pohajkovanje v tihni noči — v tem nenavadnem položaju in je gotovo hvaležno gledala ljubljenelega moža, ki je napravil nanjo popolnoma nadnaraven vtisk.

Ivan se je prvi spomnil sveta. Na nebu so že zvezde zamenile mesta, mesec je stal točno v sredi neba, iz tal je udarjal hlad, ko je Ivan zopet posadil Madleno na njegova konja, držec jo za roko, in obrnil konje proti njenemu dvorcu.

— Kaj bo, ko prideš tako pozno domov? — je vprašal Ivan skrbljivo.

— Oh, moj ljudje so se že navadili na to. Te svetle noči sem ostajala dolgo zunaj, dalo se je tako sladko sanjariti o tebi! — V sosedstvu me smatrajo tudi za polunoro, ker jaham ponoči in me večkrat vidijo pri odprtih oknih, ko gledam v noč.

Na cesti sta si rekla „z bogom“ — oba v počasnem diru obrnivi svoje konje proti

azijatske Turčije, da se tako prepreči oziroma vsaj za dolgo časa zavleče vprašanje ravnovesja v iztočnem sredozemskem morju. Splošno se priznavajo interesi Italije na ravnovesju v iztočnem sredozemskem morju in nade je, da se velesile priklonijo italijanskemu predlogu glede otokov in ga podprejo.

Zadnji dnevi Drinopolja.

BEROLIN 7. (Izv.) Iz Pariza poročajo, da je izjavil drinopoljski poveljnik Sukri paša, da so dobili Bolgari izredno težke topove za obleganje in jih zelo ugodno razpostavili, vsled česar je še nadaljnji odpor Turkov brez pomena. Sicer se pa boji Sukri paša, da bi Bolgari s strelji poškovali grobove sultanov, ki se nahajajo v mestu; to pa je treba v interesu dinastije preprečiti. Razven tega so Bolgari tudi odkrili podzemne hodnike in rove, ki so Turkom dosedaj omogočevali aprovizacijo (?). Sedaj je torej Drinopolje hermetično oklenjeno in se ne more več držati.

Turčija snubi Rumunijo.

DUNAJ 7. (Izv.) Iz Bukarešte je prišla vest, da je prispel tja Šefket Thorgut paša, da bi pridobil rumunsko vlado, da se prikloni Turčiji in nastopi proti Bolgariji. Omenjena vest pravi tudi, da je Rumunija ogorčeno odklonila insinucijo.

Rumunija poziva rezerviste.

PARIZ 7. (Izv.) Tukaj bivaajoči rumunski dijaki so bili odpoklicani k vojaškim vajam. Dajli so jim pet dni časa, da se javijo pri svojih četah.

Albanija, kakor si jo m'šli Albanec.

NAPOLJ 7. (Kor.) Predsednik osrednjega odbora Albancev v Italiji je v imenu italijanskih Albancev poslal ministru za zunanje zadeve, di San Giuliano, telegram, v katerem poudarja, da morajo Albanijo sestavljati vsi štirje od Albancev nasejani vilajeti, če naj postane nova država element ravnovesja na Balkanu med Slovani in Grki in pa vir evropskega miru (!). Vsi albanski vilajeti ali večjim delom albansko ozemlje bodo morali pripasti Albaniji. Italijanski Albanci pričakujejo od Italije, da bode podpirala te najvišje albanske aspiracije in jih ščitila.

Tuje ladje pred Solunom.

SOLUN 7. (Kor.) Francozka oklopna križarica, ki je bila odpeluta h Kreti in Siro, se je zopet vrnila v Solun, kjer so nahaja tudi angleška križarica „Jarmouth“.

Za mali finančni načrt.

DUNAJ 7. (Izv.) Prihodnji teden se bode vlada posvetovala s strankami o malem finančnem načrtu. Dne 13. se bode vršilo posvetovanje voditeljev strank; posvetovanja se udeležita ministrski predsednik Stürgkh in finančni minister Zaleski. Navzoči bodo voditelji Čehov in Poljakov, izmed Jugoslovanov pa dr. Sušteršič.

Učenec „Reichsposte“ in „Neue Fr. Presse“.

BUKAREŠT 6. (Izv.) V „Adeverul“ je natrosil rumunski zdravnik dr. Leonte polno hujskajočih neresnic o srbskih armadi. On piše, da je to, kar je doživel z ozirom na grozovitost srbske armade, daleč prekosilo

svojemu domu. Ozirala sta se, dokler ju ni zakrila daljina in drevje drugega drugemu. Ivanu je bila vsa duša polna in prepolna, krasnih, silnih čustev, sijala mu je sreča ljubezni, toda neka daljnja, globoka melanholija je zasenečevala ta preveliki sijaj, melanholija, o kateri si ni dajal računa, ki pa ga je vendar spremljala in se mu je ljubezzen zdela nekako milejša, lepša in boljša.

Od te noči ni bilo niti dneva niti večera, da bi se oba zaljubljenca ne bila videla. Nastali so i za njo i zanj blaženi dnevi, ki so jima s polnim periščem sipali v krilo njenih src zlato sreče in blaženosti, velika ljubezzen, sestavljena iz poezije in čistih čustev, ju je čuvala brezdna greha. Večkrat sta se sestajala tudi v družbi. Madlena je prihajala katerikoli tudi v Lučevac, dasiravno Kotromaničevi zaradi pričakovane Hanine sreče niso zahajali nikamor in tako tudi ne v Lackovac. Več prilike sta imela pri Ženiki. V njenem bogatem dvorcu je bila vsak čas kaka zabava, hiša pa je bila vedno polna gostov iz mesta in okolice. Tu sta se mogla sestajati, da ni moglo padati v oči. Madlena je strogo pazila pred svetom, da ne izda tudi z najmanjšo malenkostjo. Samo enkrat, ko sta stekla Ivan in ona v istem času za žago, ste se njuni roki našli v travi in stisnili. Opazila je to samo Ženika — a ona je molčala, kakor kamen sama pred seboj, in v bodoče je znala stvar urediti tako, da sta Ivan in Madlena vsak čas imela priliko, da sta si brez nevarnosti pošepetala kako milo besedo.

vsa njegova strašna pričakovanja. Da so na stotine ujetih Turkov Srbi vlačili po sto kilometrov daleč, bi bilo za te reveže še najmanjše zlo. Ali strašno pa je, da je srbski vojak zabodel in pustil ležati Turka, ki se je zgrudil vsled utrujenosti in lakote. Še so poljane pokrite s trupli pomorjenih starcev in mladenčev, žensk in otrok. Ko so prišle srbske čete v Bitolj, so pobile vse Turke, ki so ležali po bolnišnicah, da bi napravile prostor svojim ranjenecem. Kadri pa so voljaki, kar jim je prišlo v pest. Tudi tuje banke so oropali. Bolgarskega profesorja, ki so mu srbski oficirji zelo zamerili napitnico na carja Ferdinanda, od slavnostnega večera, ko je carju napil, ni več najti. Dr. Leonte silka še vse drugače grozovitosti, ki so se godile tudi pri Kumanovem Prizremu in drugje.

(Da bi tako zlobnemu lopovu, ki je bil očitno v nemški šoli, le usahnila roka! — Ured.)

Spopad med demonstranti in vojaštvom.

RIM 7. (Kor.) V Rocca Gorga v rimski pokrajini je prišlo včeraj o priliki demonstracije proti magistratu radi nekega vprašanja krajevene zdravstvene službe do spopada med demonstranti in vojaštvom. Ker je ljudstvo vojake napadlo in je bilo nekoliko ranjenih, so ti oddali salvo. Listi poročajo, da je bilo pet demonstrantov ubitih in 40 ranjenih.

Radi francozke legije tujecev zaprti.

METZ 7. (Izv.) V Metz u so predvčeraj zaprli pet oseb, ki so baje nagovarjali nekatero, naj vstopijo v francozko legijo tujecev. Danes so jih zopet izpustili, ker jim policija ni mogla dokazati krivde.

Pravda princes za dedščino.

BRUSELJ 7. (Izv.) Včeraj je bila po trinajsturni razpravi končana obravnava o zapuščini rajnega belgijskega kralja Leopolda II. Princesi Luiza in Stefanija ste tožili državo za očetovo dedščino in dasi bode sodba izrečena še le pozneje, je vendar splošno prepričanje, da dobiti princesi pravdo in z njo nek 50 milijonov.

Na novo odkrita dežela.

BUENOS-AIRES 7. (Kor.) Dr. Filchner se je vrnil s svoje ekspedicije na južni tečaj. Odkril je novo zemljo, ki jo je imenoval „Dežela kralja Luitpolda“ in pa velikansko ledeno steno, ki je jej dal ime „Cesar Viljem II.“

HAMBURG 7. (Kor.) Glasom sem pri spelega brzjava, ki ga je poslal voditelj nemške ekspedicije na južni tečaj, dr. Filchner, je bila ekspedicija uspešna, vendar pa smatra dr. Filchner za potrebno, da se še nadaljuje.

† Slikar Ciagliński.

PETROGRAD 7. (Kor.) Znani poljski slikar profesor Jan Ciagliński je včeraj umrl.

Defraudacije pri ruskem carinskem uradu.

PETROGRAD 7. (Izv.) Pri ruskem pomorskem carinskem uradu so odkrili po neverjenja v znesku več stotisoč rubljev.

Novi turški mirovni predlogi odklonjeni.

Konferenca suspendirana. — Pogajanja se nadaljujejo danes ali jutri.

DUNAJ 7. ob 3-30 zjutraj. (Kor.) Reuterjev biro poroča: V današnji (dne 6. t. m.) seji mirovne konference je podal Rešid paša sledeče nove predloge:

1. Turčija bi bila pripravljena dovoliti nekaj nadaljnjih teritorialnih koncesij severno od Drinopolja, vendar pa tako, da bi bilo izločeno Drinopolje.

2. Turčija bi se odrekla svojih pravic do Krete, toda pod pogojem, da se ne zahteva odstopitev nobenega drugega otoka.

Ko je Rešid paša podal to svojo izjavo, so turški pooblaščenca zapustili posvetovalno dvorano, a zastopniki balkanskih zaveznih držav so se posvetovali o predlogih in so prišli po daljšem razmotrivanju do sklepa, da turški predlogi ne odgovarjajo zahtevam ki so jih formulirali zastopniki balkanskih, zaveznih držav v zadnji seji in da bi pogajanja na podlagi, ki so jo s tem predlagali turški pooblaščenca, ne vodila do sporazumljenja.

Z ozirom na to se smatrajo odposlanci balkanskih zaveznih držav prisiljeni, da suspendirajo nadaljnje zasedanje konference. Ko so se vrnili turški pooblaščenca v posvetovalno dvorano, je prečital srbski delegat Novaković, ki je predsedoval konferenci, odgovor zastopnikov balkanskih zaveznih držav in zaključil sejo.

Turški delegatje so protestirali proti zaključitvi seje in so izjavili, da predsednik nima pravice, da bi zaključil sejo. Vprašali so, kaj pomenja suspenzija.

Po zaključitvi formalne seje se je vršil neobvezen pogovor splošnega značaja, v katerem so zastopniki balkanskih držav informirali turške pooblaščenca, da zastopniki balkanskih zveznih držav nikakor ne nameravajo popolnoma prekiniti mirovnih pogajanj, temveč da suspendirajo svoje delo vsled tega, ker niso dobili na svoje v petek podane predloge zadovoljjenega odgovora, za toliko časa, da dobe zadovoljiv odgovor.

Turški pooblaščenca so nato zapustili palačo, v kateri se vrše konference, nekoliko razburjeni.

Kakor je izvedel Reuterjev biro, imajo zastopniki balkanskih zveznih držav, ker pade odgoditev mirovne konference na čas po pravoslavnm božiču, dovolj časa, da morejo natančno proučiti jim predložena vprašanja in se jim poda možnost, da predlože prihodnji skupni seji, ki se bo vršila v petek, a' pa celo že v četrtek, sprejemljive predloge. Mogoče pa je, da se bodo med tem časom vršila privatna pogajanja med obojestranskimi pooblaščenca.

Vojaška oblast proti „Narodnemu domu“ v Pull.

Pula, 6. januarja.

Kakor ste že sporočili na kratko, je vojaška oblast — t. j. zapovedništvo bojne luke v Pull — prepovedala vsem mornarici in vojaštvu podložnim osebam nadaljni obisk tukajšnjega „Narodnega doma“, kjer se osredotočuje vse naše politično, a posebno še društveno življenje in gibanje. Tudi častniki, stanujoči v „Narodnem domu“ so dobili ukaz, naj takoj odpovedo svoja stanovanja.

Ta stroga odredba vojaške oblasti je presenetila in tudi hudo razburila vse naše narodne kroge in vse naše ljudstvo, ter je nekako čudno, da, rekel bi, nemilo dirnilo tudi onu občinstvo, ki ni naše, a je antikamoriščno misleče in delujoče. In to po vsej pravici; kajti prvič v resnici ni bilo povoda za tako strogi korak, a drugič, ker se vsestranska škoda in posledice za našo stvar (ako ta prepoved ostane za del časa v veljavi) ne daje opisati. To ve soditi le oni, ki dobro pozno puljske razmere in tukajšnje bitje in žitje.

Ni nam namen, da bi radi omenjene odredbe kritizirali vojaške oblasti v Pull; pač pa moramo radi javnosti, ki se živo zanima za to zadevo, povedati, da je bilo vse to prenapeljeno, ker se je prepoved izvršila preko glave politične in policijske oblasti, ne da bi se bila uvedla poprej preiskava in ugotovil namišljeni vzrok. Vsa stvar temelji namreč na tem, da je bil poveljnik vojne luke napačno informiran o nekilih izjavah in govorih, ki jih je zakrivila neka nepremišljena, a povsem brezpomembna oseba in ki so jih nekateri vojakji nesli na uho svoji oblasti, češ, da je one neumestne izraze rabil restavrater „Narodnega doma“. Sedaj je na zahtevo dr. Laginje, ki je o tej stvari osebno posredoval, odnosno zahteval pojasnila od poveljsva vojne luke — policija uvedla preiskavo in ugotovila, da krivec ni restavrater, ki je splošno priljubljen in spoštovan mož, marveč neki uslužbenec „Narodnega doma“, ki je bil — ker so našli pri njem njegovo osebo kompromitujočo korespondenco — takoj aretiran in oddan kazenskem sodišču.

Ker je sedaj ta toli neprijetna stvar vsestranski pojasnjena od kompetentne strani, upamo, da poveljstvo vojne luke ne bo odlašalo niti dneva, da prekliče svojo prepoved in pomiri s tem po pravici razburjeno naše ljudstvo. To pričakujemo tembolj, ker poznamo Nj. ekscelenco gospoda Ripperja kakor pravicoljubnega moža, kateremu, kakor znanemu poštenjaku, narod naš na Puljščini ne odreka svojega spoštovanja in zaupanja.

Odveč bi bilo omenjati, da je puljska kamora vsled te odredbe od veselja kar blazna. Nje glasilo, umazani „Giornaleto“, vse te dni veselja kar nori ter v svojem slepem sovražtvu kaže na puljske Hrvate in Slovence sploh kakor iredentiste in sumljive elemente. No, upamo, da poklicani faktorji store kmalu konec temu peklenskemu veselju naših smrtnih sovragov, kajti danes je na dlan, da narod naš v Pull ni zaslužil, da bi se radi ene nepravilne in brezaktne osebe izvajale proti njemu take drakonične odredbe in da bi ga na tak način javno kompromitirali.

Proračun mestne občine tržaške za leto 1913.

5. Zdravstvo.

Med dohodki so proračunjeni: plačila bolnikov v občinski bolnišnici K 984.090 (lani 891.420, torej letos več K 92.670), v norišnici K 164.560 (K 8.730 manj kot lani), od zapuščin K 185.530 (skoro K 34.000 manj kot lani). — Skupni dohodki tega oddelka K 1.406.140 (lani K 1.351.900).

Stroški za občinsko bolnico bi znašali glasom proračuna K 2.258.440*, za zavod za matere K 50.250, za norišnico K 768.650

(Za K 131.260 več nego v l. 1912 radi rastočega obiska, zboljšanja plač uslužbenecem in zboljšanja hrane bolnikom).

(za K 22.050 več nego lani iz istih vzrokov kakor pri bolnici), za hišo za uboge K 118.000 (lani 106.400), za ljudska prenočišča K 7.500 (za K 2.500 manj od lani), itd. Vsi stroški tega oddelka bi znašali po proračunu K 3.796.090 (proti lanski postavki za K 120.310 več).

6. Lokalna policija.

Dohodki (pogrebne takse, za grobove (K 32.000 več nego lani), takse od psov, od uporabe trga, od ubijanja živine K 315.000 K 42.000 več od lani), od ribjega trga (K 15.960), takse za pogašenje požarov (javna snaga itd) znašajo skupno K 717.820 (proti lani K 87.780 več).

Med stroški najdemo: prispevek občine za žandarmerijo K 3710, prispevek za policijo K 174.240, guardia municipale K 104.140 (to je zares potreben izdatek!), poljski čuvaji 18.310, izgoni (stratti) K 40.780, potem stroški za higijenične in statistične naprave in urade, za naprave proti požaru, za snago in razsvetljavo, itd. za večji konsum vode v javnih koritih K 22.420 več nego l. 1912, (med temi tudi eno v Sv. Križu).

7. Vode, ceste in sprehajališča.

Dohodki znašajo K 194.800 (lani K 185.160). Stroški pa K 1149.280 (lani K 1.350.940).

Ostali oddelki rednega dela ne izkazujejo posebnih zanimivosti. Omenjena vredno je, da izkazuje oddelek: penzije stroškov K 1.101.250!

Skupni dododki rednega proračuna bi znašali torej	K 7.851.780
Skupni stroški pa	17.373.040
primanjkljaj bi znašal	K 9.521.260

Pokriti bi bili stroški rednega proračuna s sedečim dohodki:

Z najvišjim odlokom z dne 16. 6. 1912 je bilo dovoljeno mestni upravi pobirati pri najemniškem davku po 3% do zneska K 350 po 5% do zneska čez K 350, kar bi znašalo za l. 1913 dohodek	K 1.450.000
Vsled z istim odlokom dovoljenih doklad na konsumni davek, bi se pridobilo	4.300.000
hišni davek, (23% državnega davka)	1.400.000
obrtni in rentni davek (60% drž. davka)	2.000.000
hišno razredni davek (10% drž. davka)	2.700
Samostojni davek na spiritozne tekočine pa bi prinesel	150.000

Skupno K 9.302.700

Če prisopodablamo ta dohodek z zgoraj označenim primanjkljajem K 9.521.260 vidimo, da znaša končni in faktični primanjkljaj rednega proračuna K 218.560

Glede pokritja tega primanjkljaja predlaga finančna komisija v svojem, poročilu pridodanem proračunu, sledeče dohodke:

- 1.) poviša naj se najemniški davek pri najemnih višjih od K 350 letnih za 1%, kar bi doneslo občini K 220.000
- 2.) doklade na pivo naj se poviša od 190 na 250%, kar bo vrglo K 108.000

Skupaj K 328.000 s čimer bi bil primanjkljaj popolnoma pokrit in bi rezultiral še mal preostanek.

Poročilo finančne komisije veli dalje: v pokritje primanjkljaja se ni moglo vpoštovati nič drugega, nego povišanje že obstoječih občinskih doklad na najemniški, hišno-najemni in hišno - razredni, obrtni, rentni in konsumni davek. Pri tem je bilo treba pa jemati v ozir ne le direktive glede razmerja med direktnimi in indirektnimi davki, ki nam jih je dalo ministrstvo, ampak se je moralo izbrati ono pokritje, ki je za ljudstvo najmanj občutno. V tem leži tudi večja verjetnost, da bodo kompetentne oblasti ta predlog potrdile.

Vprašanje je seveda, če je izbira finančne komisije najpripravnejša; kar se tiče povišanja doklad na pivo morda še, dasi bo tudi ta povišek prizadel široko maso, ne producente. Gotovo pa je jako nesrečna izbira, v kolikor se tiče povišanja najemniškega davka. Kajti gotovo tudi tega poviška ne bo plačal hišni gospodar, nego najemnik. In kaj se to pravi — povišanje že itak neznoe najemniške dragline v našem mestu — ni treba šele praviti.

Sicer se bo o tem gotovo še na dolgo in široko govorilo pri proračunski debati v mestnem svetu in hočemo tedaj obrniti vso pozornost temu važnemu vprašanju.

Izredni proračun.

Ravno pri proračunu se vidi najbolj, kako ne skrbi naša občina za naše slovenske — bodisi gospodarske, kulturne ali kakoršnesibodi potrebe. Pa vendar je to posebno videti pri izrednem proračunu, ker v rednem so večinoma postavke za vzdrževanje obstoječega — in to je večinoma italijansko — dočim pridejo pri izrednem proračunu — predvsem all skoro izključno nova dela v pošte. In res! Če že redni proračun kaže, da s mo zanemarjeni po naši občini, kaže izredni, da nas hoče občina zanemariti še v bodoče, torej,

da nas hoče vpropastiti. Za Italijane so milijoni, za Slovence nič!...

Med izrednimi dohodki so všteti: čisti dobiček vodovoda K 574.110; odškodnina c. kr. erarja za podrtje starega ribjega trga K 80.000; preostanek od že izvršenih del ali od del, ki se sploh ne izvrše več itd. K 389.010;

Skupno znašajo izvanredni dohodki K 1.053.130.

Med izrednimi stroški pa zanznamujemo:

Nakup posestev.

Za sezidanje nove italijanske šole na Belvederju se je nakupilo še leta 1906 zemljišče za K 491.610-40, toda ta svota se letos še ne bo izplačala prodajalcem. Za „rikreatorij“ za dečke (ul. Sette Fontane), ki stane K 144.540, zapade letos zadnji obrok kupnine v znesku K 20.000. V svrhu razširjenja Revoltellovega muzeja lepih umetnosti se je nakupilo l. 1907. dve sosednji hiši (v katerih so danes že nastanjene ljudske šole) za znesek K 450.000, na račun katerih je že plačanih K 208.500; letos zapade obrok K 45.000. V svrhu sezidanja novega ženskega liceja (seveda italijanskega) se je nabavilo l. 1910 Mestronovo zemljišče na Vrdeli za K 190.000; letos zapade zadnji obrok K 31.667. V svrhu ureditve cest ulic in trgov je preventiviran strošek K 1.100.000 za nakup zemljišč.

Skupno je proračunen strošek v tem pododdelku na K 1.196.730 (lani K 1.145.480).

Nove zgradbe.

Za spopolnitev mahinarije v hiši za vboge obrok K 28.600; obrok za zgradbo četrtega paviljona „riformatorio per giovanetti“ K 6.670. Ljudska šola in dešk. „Rikreatorij“ pri Sv. Vidu (fondo ex Romano) K 545.000. Otroški vrtec v Spodnji Čarboli K 190.000. Za dokončanje del šole v ulic R. Manna K 1.600. Razširjenje postolja italijanske ljudske šole in otroškega vrca v Vrdeli K 160.000. Ženski licej v Vrdeli (zemljišče ex Mestron) K 750.000. Za zgradbo rikreatorija v Rojanu K 80.000.

Skupni stroški v tem pododdelku znašajo K 1.996.350 (l. 1912. K 2.693.090).

Skupni stroški za napravo načrtov za kanalizacijo mesta

so proračunjeni na 35.000 (lani le K 15.000), in sicer figurira ves znesek kot honorar dotičnim inženirjem.

Nova cestna dela.

Za napravo regulacijskega načrta za mesto K 24.000, za regulacijo raznih cest in ulic K 857.130, med temi je za okolico sledeča postavka: nakup tab. št. 2200 d. o. Sv. Križ (più tassa e bolli — s takso in koleki vred) K 40 — in podoben strošek v Gropadi K 30 —!

Ureditev in pokritje potoka Srane, nasproti klavnici je bilo že sklenjeno v seji mest. sveta 12. 12. 1911 in je v ta namen proračunjenih K 70.000; za ravno tedaj sklenjeno pokritje potoka Ključ od rotunde v Boschetu do mostu pri tovarni za olje je proračunen strošek K 65.000.

Skupen strošek v tem pododdelku je K 1.036.130 lani le K 336.700.

Sprehajališča.

Za nadaljevanje razširjenja miramarske ceste dalje od Cedasa K 90.000 in za razširjenje sprehajališča pri Sv. Andreju od bivšega državnega kolodvora do prve rotunde K 70.000; skupno K 160.000 (l. 1912 K 95.000).

Skupno znašajo vsi stroški izrednega proračuna K 3.883.210 dohodki pa K 1.053.130 torej rezultativen primanjkljaj

izrednega proračuna K 2.830.080

V pokritje tega predlaga finančna komisija najteje dolga v znesku K 2.900.000.

Domače vesti.

Imenovanja. Trgovinski minister je imenoval višjega komisarja pri pomorski vladi Karla Rusnerja za tajnika v VII. činovnem razredu; provizoričnega višjega komisarja pomors. vlade Karla vit. Schlicka za definitivnega viš. komisarja v VIII. činovnem razredu in konceptista pomorske vlade dr. Štefana Tomašiča za komisarja v IX. činovnem razredu.

Zasluzeno odlikovanje. Gospod Emanuel Schrey, oficijal državnih železnik, je bil za svoje velesušno in zaslužno 40letno službovanje odlikovan z zaslužno medaljo, ki pa jo je dobil — kar je značilno za razmere pri državnih železnikah — še le po dveh letih. Pa kako se je izvršil ta čin odlikovanja!! Iz „Časopisa jugoslovanskih železniških uradnikov“ doznajamo:

„Prav tiho in na skrivnoma, kakor bi ne bilo tako slavljenje prav nič izrednega. Na postajo je prišel odlok z medaljo, naš slavljenec je podpisal odlok, prejel medaljo in — konec. Kakor vemo, se zaslužne medalje vročajo slavljenecem častno, v prisotnosti slavljenčevih tovarišev in zastopnika uprave, ki odlikuje svojega zvestega in zaslužnega delavca. Ne bomo raziskovali, zakaj niso slavljenec Schreyu slavnostno vročili zaslužne medalje in zakaj se je ta akt izvršil tako tino, samo med štirimi očmi. Morda zato, ker je slavljenec — Slovenec? Častno to ni za železniško upravo; tako vidno zapostavljanje boli vse slavljenčeve tovariše, bodisi slovenske, bodisi nemške; tako za-

postavljene se tudi zadostno obsoja samo na sebi, brez vsake nadaljne kritike. Javnosti pa izročamo ta fakt, da zna, kako železniška uprava slavi svoje dolgoletne uslužbenca, ki so ji posvetili vse svoje moči in ki so osiveli v njeni trdi službi.“

No, tem prirsčneje pozdravljamo mi, prijatelji in znanci g. Schreya, to odlikovanje. Ta vredni starina je zvest kolega, ljubezniv prijatelj, in blag človek, ga ima vsakdo, kdor je v stikih z njim, prav iz srca rad. G. Schreyu naše iskrene čestitke na zasluženem odlikovanju.

Italijansko vseučilišno vprašanje poganja mnoge in — čudne mehurčke. Kotiko najrazličnejih nasvetov in predlogov in od kolikih strani je bilo že stavljenih radi tega vprašanja! Ali vsi so se po jednodnevni veljavi zopet razbijali na krivi poziciji, v katero so Italijani sami spravili ta svoj postulat. — Posebno pa so v taboru naših Nemcev zavzemali že najrazličnejša stališča napram temu vprašanju. Bili so že za Trst in proti Trstu; bili so že za Dunaj in proti Dunaju; bili so danes za Tirolsko, jutri za Gorico — in bili so tudi principi-jelno proti vsakemu italijanskemu vseučilišču. Pri tem nemškem zaletavanju od enega konca do drugega se je sedaj oglašil nemški list „Reichenberger Zeitung“, ki se zopet enkrat zavzema za Trst kakor sedež italijanskemu vseučilišču, oziroma fakulteti. To staro-novo stališče Nemcev bi nas ne izvabilo iz zapečka. Kakor je bilo z vsemi nemškimi stališči dosedaj, bo tudi s tem: prišlo — prešlo. In potem — zopet prišlo. Taka igra ne zanima slednjič nikogar več in postaja dolgočasna.

Ali utemeljevanje, zakaj se nemško srce zopet enkrat odpira želji Italijanov — to je zanimivo, poučno in značilno. Pa ne za Italijane, ampak za Nemce! Pojasnuje namreč: Trst ne postane nikoli nemški, pač pa bi mogel postati — slovanski! Radi te možnosti naj pride italijanska fakulteta v Trst! Če že Nemci ne morejo v Trstu nič za-se pridobiti, pa vsaj naj dajo malo duška svojemu sovražtvu proti Slovanom! Tako počuje nemški list svojo javnost.

V znamenju sovražtva traktirajo Nemci kulturna vprašanja!! Je-li to dostojno, je-li to vredno zares kulturnega naroda?!

Ali „Reichenbergerica“ ni pomislila, da bi to njeno lepo utemeljevanje najnoveje nemške ljubezni do Italijanov moglo imeti efekt, ki bi pomenjal uslugo — Slovanom. Iz priznanja, da obstoji možnost, da Trst postane kedaj slovanski, je namreč logični zaključek ta: da so dani pogoji za tako spremembo! To je: da je v Trstu toliko narodno, politično in gospodarsko utrjenega slovanskega elementa, da more aspirirati celo na vodstvo! S tem pa je nemški list napisal najteži argumenti ravno proti Ital. fakulteti v Trstu, dokler ta sedaj izrecno priznani slovanski element ne dobi toliko primernih kompenzacij, da bo mogel privoliti v željo Italijanov!!

In ravno s tem, da se hočejo za vsako ceno izogniti ravno tej edino naravni in povoljni rešitvi vprašanja, so Italijani — kakor smo omenili že gori — spravili svoj postulat v tako krivo in nesrečno pozicijo, v kateri se pač premika sem in tja, ali ne k — pametni rešitvi.

Naša vest je čista! Praška „Union“ pridobuje ta-le dopis iz Maribora: Balkanska vojna je prišla Jugoslovanom ravno tako nepričakovano, kakor avstrijskim diplomatom. Ali mi Slovani smo takoj umeli, kaj zahteva od nas moment, dočim sta diplomacija in nemška žurnalistika stala tu povsem presenečena. Če bi bilo drugače, bi se bilo moglo nam avstrijskim Jugoslovanom opravičeno očitati posebno to, da smo slabo umeli svojo zgodovino ter da se nismo nič naučili iz nje. Najteže očitanje! Ali zadelo bi nas bilo zasluženo. Kajti svojo zaostalost v kulturnem in gospodarskem pogledu imamo zahvaliti od stoletij sovražnikom krščanstva — Turkom.

Ko so se dvignile balkanske države, so nastopili tudi za nas maščevalci. Naše simpatije se niso mogle obrniti k Turkom. Nemško novinstvo pa ni hotelo umeti, niti odobrati našega stališča.

Vojna je izbruhnila. Povsodi je bila potrebna nujna pomoč. Ali naj bi bili mi Slovani še le vpraševali na Dunaju ali v Gradcu, če smemo pomagati svojim bratom — kje in kako smemo pomagati?! Bis dat, qui cito dat — to je, če kje, gotovo velja tudi tu. Trebalo je zdravnikov in obvezil. Z obojnim smo skušali pomoči: tudi za grške ranjence in ne samo za srbske! Čisto človeško in krščansko dolžnost smo hoteli izvrševati. Če bi bili mi avstrijski Jugoslovani drugače postopali, potem bi bili tudi res zaslužili grajo, ki gre na nas sedaj od vseh strani! Naša vest je čista. Nepoklicano in neutemeljeno grajo pa zavračamo Slovani odločno. To bodi povedano vsem grajalcem v dobrohotno znanje.

Občinski svet. Danes ob 7 zvečer se vrši prva letošnja seja občinskega sveta. Dnevni red je sledeči: 1. Odobritev zapisnika zadnje seje. 2. Županovo poročilo o podelitvi občinske nagrade za zgodovinsko ali statistično delo o Trstu. 3. Predlog o pokritju naknadnega kredita za zgradbo tramvajske proge Goldonjeve ul. — Sv. Sohot. 4. Predlog o nakupu zemljišč v Spod. Čarboli, ul. Tartini. 5. Predlog delegacije o ustanovitvi ženskega prenočišča. 6. Volitev

v nadzorstveni svet mestnih gimnazij, realk in dekliškega liceja. 7. Predložitev občinskega proračuna za l. 1913.

Predavanje. Gospica Milena Gnad, ta znana predavateljica, bo predavala v bližnjih dneh tu v Trstu o temi: Balkanske flote in pristaniščno vprašanje. Dan in kraj predavanja se objavita pravočasno. To predavanje je v „Uraniji“ na Dunaju vzbujalo splošno pozornost. Opozorjamo, da bo za člene „Flottenvereina“ vstopnina znižana na polovico.

Druga delitev Poljske. Dan 4. januarja je zgodovinsko znamenit za poljski narod in za vse Slovanstvo. Žalostna obletoica je to poljskega naroda. Na ta dan pada druga delitev Poljske. Prvo delitev so izvele na podlagi skupnega dogovora Rusija, Avstrija in Prusija dne 5. avgusta leta 1772. Po tem dogovoru je izgubila Poljska iztočno Galicijo in Vladimirijo, ki je pripala Avstriji. Rusija je dobila litavsko področje, a Prusija zapažno Prusijo brez Gdanskega in Torunja. S tem je bila Poljska zmanjšana za 5 milijonov prebivalcev. **Druga delitev Poljske je bila izvedena dne 4. januarja 1793.** Pruske čete so zasele Poljsko in pripojile Gdansko in Torunjsko iztočni Pruski in tako ustvarile sedanjo provinco Poznanjsko. Ruske čete so zavzele iztočne provincije Poljske (250.000 kv. km.) Sedaj je počila ustaja za osvobodjenje pod Kosciuskim, ki je prevzel vladno Poljske kakor diktator. Ukajub obupni in junaški borbi Poljakov so Avstrija, Rusija in Prusija zlomile moč poljske vojske, da je 10. novembra 1794 položila orožje pri Radovyci. Na to so zvezne države dne 24. oktobra 1795 sklenile trtjo delitev Poljske. S tem je nehala obstajati neodvisna Poljska.

Bazovica. Vstopnino na Silvestrovem večeru pevskega društva „Lipa“ v Bazovici so preplačali sledeči: ga. Presel 4 K, gr. K Gruntar 1 K, Mahnič 2 K, Keršič 50 vin., Pahor 50 vin., Urbančič 150, dr. Reja 150, Peter Peternel 2 K, Leban 1 K.

Hvala vsem gospodom, obenem pa tudi Gospodarskemu društvu, ker je prepustilo brezplačno svoje prostore za prireditev in s tem omogočilo, da je prireditev uspela tako dobro.

Najprijetnejša predpustna zabava je bila že od nekdaj pri nas v Trstu Sokolova maškarada. Zabava je bila na Sokolovi maškaradi vedno najprijetnejša, tako ljubko domača, da je ta prireditev pomenjala že od prvega svojega časa višek vsega, kar so prirejala naša narodna društva v onem času, ki je določen za to, da človek nekoliko pozabi svoje nekdanje skrbi in težave in živi res nekoliko — sebi.

Dobra stvar se pač sama hvall in zato se nam zdi popolnoma nepotrebno, da bi udarjali za našo Sokolovo maškarado na veliki reklamni boben. Čemu tudi! Naš Sokol je društvo, ki je tolikoga pomena za naše narodno življenje v Trstu, da bi bila vsaka beseda odveč; in če nas vabi to društvo k svoji zabavni prireditvi, je kratkoma vsakega tržaškega Slovence, ki mu je krepak in čil razvoj našega ljudstva le količkar pri srcu. Priprista dolžnost, da vsaj tu pokaže s svojo prisotnostjo, da mu razvoj našega Sokola ni deveta briga.

Da se torej vidimo v soboto pod okriljem Tržaškega Sokola v najprijetnejši, najveselejši in najpoštenjši domači zabavi!

Za plačevalce prihodnine in dohodnine. C. kr. fin. ministrstvo je z odlokom z dne 23. decembra 1912 št. 94696 prelozilo rok za predložitev napovedij za prihodnino in osebno dohodnino za l. 1913 na čas od 15. februarja do 15. marca 1913.

O tem se obveščajo davkoplačevalci z ozlrom na oznanilo od 5. decembra 1912.

Razpisani službi. Pri pomorski vladi v Trstu ste razpisani dve mesti uradnih slug. Mesti ste pridržani doslužnim podčastnikom.

Restavracija „Aurora“ je vsak večer obiskana kar najbolje, odkar koncertira tamkaj pod vse hvale vrednim vodstvom gosp. A. Klepića hrvatsko tamburaško društvo „Gora“, ki žanje največje priznanje za svojo harmonično igro in petje.

Društvene vesti.

Telovadno društvo Sokol v Trstu.

Seja vaditeljskega zbora (obeh zborov) se vrši v četrtek zvečer ob 8 v vaditeljski sobi. Ambrožič.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ v Trstu. Redne pevske vaje se vrše kakor navadno. Prosim pa vse člane zbora, da se jih sedaj prav redno in točno udeležujejo. Pričnemo z velikim delom slov. skladateljca Antona Foersterja: „Turki na Slovci“, za štiri soliste, ženski, moški in mešani zbor s spremljevanjem orkestra. Dejo je polno krasnih mest in se sedaj drugič izvaja. Prva ga je izvajala ljubljanska „Glasbena Matica“. Danes imajo vajo soprani in alti. V petek pa tenorji in basji. Prosim točno in vsi. Pevovodja.

Pevsko društvo „Zvezda“ na Sovranci. Ker so bili nekateri člani odbora poklicani pod orožje, je občni zbor odložen na nedoločen čas.

Slovensko gledališče.

Prihodnja predstava bo šele v nedeljo, dne 12. t. m. Ta dan nam ponudi vodstvo našega gledališča vžitek prve vrste, trdno upajoč, da bo znalo občinstvo pravilno ceniti ta njegov trud in velike žrtve.

„NIKOLA ŠUBIČ ZRINJSKI“

bo gostoval slavni umetnik g. Marko Vušković, bariton opere kralj. deželnega gledališča v Zagrebu. G. Vušković je umetnik velikega stila in mu je zagotovljena najslajnejša bodočnost in slava v mednarodnem umetniškem svetu. Pel je že s triumfalnim uspehom v Pragi in na Dunaju. Njegov nastop v Trstu mora biti za nas umetniški praznik prve vrste.

Opozorjamo sl. občinstvo, naj si pravočasno preskrbi sedeže pri dnevni blagajni v veži „Narodnega doma“.

Tržaška mala kronika.

Trst, 7. januarja.

Izgnani renjicoli. Naše javne oblasti so zopet pokazale pet laškimi državljanom pot preko meje. So to večinoma individui, ki so že prišli sem na Avstrijsko s precejšnjimi talenti, katere so pa tu tako razvili, da so postali prerenski in nepotrebni konkurenti domačim zlikovcem. Najbolj dobrodošel bude oblastem v laški svoji domovini gotovo 42 let stari Giovanni Converso iz Barlja, ki se mu je pred nedavnim časom tako mudilo iz Italije v službo k „Politeama Rossetti“, da je v naglici pozabil odseteti osem let ječe.

Lastni materi je grozil. Zapril so včeraj klesarja Alojza Ukmarja, 22 let starega suroveža, ki je grozil lastni materi s smrtno, ker mu ni hotela dati denarja za lumpanje. Hotel je dobiti tudi večerjo z besedami: „Če ne daste večerje, boste bila ubita vi in jaz“.

Tatvina v vili. V noči od dne 2. na 3. decembra so prišli zlikovci s ponarejenimi ključi v vilo gospe Lidije de Nordis v Solkanu pri Gorici in so pokradli veliko perila, obleke in drugih reči v skupni vrednosti nekoliko tisoč kron. Tatove so prijeli v našem mestu in jim vzeli še dobršen del plena.

Črne koze med bosenskimi izseljenci. Danes je pripil iz Soluna parnik „Carmen“, ki je pripeljal 790 izselencev-Bosnjakov, ki se vračajo v Bosno. Med vožnjo so konstatirali nekaj slučajev črnih koz in sumljiv slučaj, ki je najbrže znak kolere. Na parniku so imeli več mrličev. Ladjo so poslali v lazaret k Sv. Jerneju.

Nar. del. organizacija.

Javni skod zidarjev se bo vršil v petek (ne pa v četrtek) ob 6 zvečer v društveni dvorani, v ul. Sv. Frančiška št. 2. Shod smo morali prenesti na petek radi raznih zaprek.

NDO priredi v četrtek ob 5 popoldne zaupen sestanek v Sv. Križu.

Skupina mizarjev NDO. Danes, v sredo, ob 8 zvečer seja v društ. prostorih.

Tesarji, združite se! Veliko je še takih slovenskih tesarjev, ki niso sploh nikjer organizirani. Ravno zaradi tega pa socialni demokratje tudi tako pritiskajo na nje. Treba, da se združite vsi v močno armado, vsi slovenski tesarji kar vas je. Kadar se to zgodi, ne bodo oni mogli več tako postopati proti vam. Zato organizirajte se vsi!

Skupina pekovskih pomočnikov NDO: V petek ob 10 predpoldne važen društveni sestanek v društ. prostorih.

Delavci tehničnega zavoda Sv. Andrej so vabljani na sestanek, ki bo v petek ob 7 zvečer v društvenih prostorih pri Sv. Jakobu. — Na tem sestanku se izvoli odbor, ki bo vodil gibanje, zaradi tega bi bilo želeli, da bi se tega sestanka udeležili vsi slovenski delavci tega zavoda.

Vesti iz Goriške.

„Trgovski Dom“ v Gorici. — Nujen poziv vsem goriškim Slovincem!! Ne da se ovreči, da zavzema to poslopje prvo mesto solčne Gorice. Na najbolj prometnem delu Korsa, na oglu divnega ljudskega vrta, se dviga ta krasna stavba nad vsemi drugimi in obljublja novemu gospodarju ponosno bodočnost. Kaj vse bi se lahko napravilo v tem posloplju in na tem mestu — a tem nam prinese pouka mo:da najbližja bodočnost.

Srce mi je utripalo radosti ko sem doznal od znanca, da je to skupna last goriških Slovencev.

Nasprotno me je pa dirnilo pred par dnevi, ko sem se zopet mudil v Gorici in izvedel iz verodostojnega vira, da po tej naši posesti že seza nenasitna sovražna roka in se je hoče polastiti ob bližajoči se priliki.

Pri obstoječih slovenskih odnošajih je možno vse in ne bi rekel dvakrat, da v najbližjem času zaplapolja mesto trobojnice črno-rdeča-zolta zastava s katerega balkanov tega posloplja. Slovinci! Nastopimo vsi kakor en mož in odgorimo: do tu in ne dalje! V tem Domu naj bodo odslej neutralna tla in naj služijo skupnemu našemu narodu!! To naj postane naše nezrušljivo narodno zavetišče. Tak Dom bi lahko še sezidali, ali na takem mestu nikoli več.

Nova slovenska

trgovina izgotovljenih oblek

ter domačega in inozemskega blaga za moške obleke

MARTIN SKAPIN, TRST, ulica Arcata št. 19

Moške obleke od K 14 dalje, deške obleke od K 11 dalje, plat. obleke, vestalje, srajce, malje, sp. hlače itd. **Specijaliteta hlače za delavce domačega izdelka.** Napravljajo se obleke po meri vsakovrstnega kroja. Cene absolutno konkurenčne.

9 žrebanj na leto

s sledečimi glavnimi dobitki in sicer:

2 po ltr 30.000 in 15.000, 1 po frk. 100.000, 75.000 in 20.000 in 1 po K 30.000 in 20.000

nudi, poleg mnogih postranskih visokih dobitkov, naslednja priporočljiva skupina:

1 srečka ital. rudečega križa iz l. 1885.	1 srbska drž. srečka iz l. 1888	1 srečka dobrega srca Józsv iz l. 1888
---	---------------------------------	--

Prepuščamo to skupino srečk proti gotovini po dnevnem tečaju ali pa na **50 mesečnih obrokov po K 3-50**

s popolno igralno pravico, na podlagi zakonito izstavljenih prodajne listine, takoj po vplačilu prvega obroka. — Nadaljne obroke se vplačuje potom poštnih položnic. — Izkaz vseh drugih skupin ali posameznih srečk pošlje na zahtovo

Narodna posojilnica in hranilnica

v Trstu, Nova ulica št. 13, II. nadstr.

Hans Schmidt

zobotehnik

TELEFON TRST št. 1085. ul. della Zonta št. 7. I. 1913

Kron 6200

AUTOMOBILI FORD 1911

Največja tovarna sveta. Izdelovanje letno 40.000 vs edinega tipa CHASSIS 20 HP šest raznih tipov kočij. Kočije „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in najekonomičnejša kar jih obstoji. — GENERALNI NASTOPNIK

ANTON SKERL . TRST

Piazza Goldoni 10—11, Tel. 1734

Velika centralna garaža, ulica dei Santi 16, vogel ulica Bascari

TELEFON 2247. — STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanske)

Automobili na posodo po zmerani cen.

Prodajalnica ur in dragocenosti

G. Bucher

(ex drug Dragotina Velketa)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Velkjet) **Corso št. 36.**

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro zlato in tudi srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure.

DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Nov velik dohod

oblek za moške in dečke za jesen in zimo v dobroznani trgovini

Alla Città di Trieste

ul. Giosuè Carducci št. 40

kjer dobite obleke, suknje, remglane, površnike, kratke suknje s krznenim ovratnikom, plašči iz pravega tirolskega sukna za dež, Velika izber delovnih oblek, hlače, srajce, spodnjih srajce itd. itd.

Velikanska zaloga inozemskega in domačega blaga. Sprejemajo se tudi naročila po meri. Vse po nerjetno nizkih cenah v trgovini

Alla Città di Trieste

ul. Giosuè Carducci št. 40 (bivša ul. Torrente)

Dr. Pečnik

Dr. PETSCHNIGG

Trst, via S. Caterina šte. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni: 8—9 in 2—3 in špecialist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11^{1/2}—1 in 7—7^{1/2}.

Zobotehnik iz Nemčije

Josip König

diplomiran na zobotehnični akademiji v Parizu.

... TRST ...

ulica S. Nicolò št. 18, II. n.

Plačila na mesečne obroke.

No, slišite Vi,

kuharica, kako da boljše ne pazite, to vendar ni „pravi: s kavnim mlinčkom“, ki ga nosijo vsi zabožčki in vsi zavitki tovarne Henrik Fraucka sinovi v Zagrebu kot znamenje in kot jamstvo izborne kakovosti, tako je grajala večša gospodinja ter poslala nazaj ponarejeno blago.

Alberto Finzi & C.o

Trst, ulica Gaetano Donizetti 1.

Poslovna agentura ogrske obče kreditne banke

(Ungarische Allg. Creditbank) podružnica v Reki

prodaja po zelo dobrih cenah: žito vsake vrste, debele in fine otrube, oves in sočivje in ker je ob enem zastopstvo goriomenjene banke, nudi kupcem najboljše in najgotovnejše jamstvo za točno postrežbo.

Zastopstvo in skladišče

dobroznans moka Zduž. parnih mlinov „Hungaria“ ak. dr. v Budimpešti.

Ceniki in usore! se pošiljajo na zahtev.

Telefon št. 458, zvoniti dvakrat. Brzjavni: ALBERTO FINZI, Trst.

Upajmo, da se najdejo možje, ki bodo umeli obvarovati našim potomcem to naravno posest. K temu pomoz! Bog!

Vesti iz Istre.

Ljudska knjižnica v Pazinu. V mesecu oktobru in novembru je število izposojenih knjig malo upadlo, ali tekoma meseca decembra je zopet porastlo. Izdanih je bilo 154 knjig. V vsem minoletem letu je bilo izdanih 1710 knjig, torej 625 več, nego v prejšnjem letu. Od obstanka, knjižnice je bilo izposojenih 4212 knjig. Knjižnica šteje 1330 del, a v zadnjem mesecu se je povečala z lepim številom novih in vrednih knjig. Prejeli smo: od A. Flego Volosko K 10; Josipa Mandiča Pazin 5 knjig, od županstva N. K 50. — Darovatelj najlepša zahvala. Sledili naj bi jim tudi drugi na tem potu, da bo mogla knjižnica postati to, kar leži na srcu upravi te knjižnice, ter da se to doseže v čim krajšem času.

Strankarska natezanja na Koprščini. S Koprščine. Napredujemo! Pravijo skilicatelj raznih shodov po naši okolici. Nekaj naše mlade intelligencije sklicuje vsak po svoje. Eni iščejo liberalcev, drugi pa klerikalcev pod pretvezo: gre za rešitev kmetskega ljudstva. Predlagajo že sestavljena pravila za snovanje kmetskih društev, ne da bi se prej posvetovali žnjim, ki imajo sestavljati maso kmetskega društva. Nasprotno: oni hočejo da se razcepi narodna sloga, ki se je do sedaj borila za narodne in kolikor toliko tudi gospodarske koristi trpečega kmetskega ljudstva v Istri.

Iz tega je vidno, da je tu namen, da bi se med Hrvatii in Slovenci Istre narod razcepil. Posebno med Slovenci naj bi se začela borba med liberalci in klerikalci. Pa tudi med Hrvatii snujejo na isti način — razkol. Tako bi iz narodne in enotne skupine Hrvatov in Slovencev v Istri nastale štiri skupine. Pa bi še kdo rekel, da to ni napredek! Kar naenkrat obetajo vse možno in prihajajo z vsem: z mlekarnami, z raznimi zadrugami, posojilnicami itd., česar pa je že sedaj vsega preveč, kakor nas skušnija uč. Gospodje bi bolje storili, ako bi skupno in sklicno sklicovali narod ter mu predavali o vseh strokah kmetskega, obrtnega in narodnega dela. S tem bi napravili močan jez proti narodnemu in gospodarskemu sovražniku našega naroda.

Kakor pa so započeli naši mladi gospodje, bi odprli le vrata na stečaj našemu — sovražniku.

Upati pa je, da im naše ljudstvo ne pojde na limanice ne enim ne drugim. Ako hoče kdo kaj na-se potegniti, mora imeti na sebi za to potrebno privlačno silo, česar pa ti naši mladi gospodje nimajo. Pregovor pravi: delo moža hvali! Ne pomaga, ako veliko obetaš in nič ne storiš! Več koristi, ako nič ne obljubljaš, ampak v resnici kaj storiš za splošni blagor naroda — najprvo v svojem poklicu, in potem tudi izven poklica! Ne samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan!

Ako je gospodom res kaj na srcu neorganizirano kmetsko ljudstvo, naj je najprej pouče in pripravijo na to, da se bo zavedalo, čemu se organizira, ne pa da bi se mu s tem zastrupljal čut ljubezni do narodnosti in vere, in se sejalo sovraštvo celo med sovaščani.

Gospodje so tako daleč zašli, da črtijo onega, ki hoče ostati — naroden. Pravijo, da tak človek ni ne eno, ne drugo.

Tisto strankarsko natezanje prinaša le škodo. Nam ne treba ne kipečega klerikalizma, ne tistega sterilnega liberalizma. Nam treba vsestranskega, smotrenega narodnega, nesebičnega dela, kakor je narekuje prava ljubezen do naroda!

Reguliranje „Reke“ v Osapski dolini. — Iz Mačkovele: dne 31. decembra 1912.

Danes smo imeli pri Orehu (Noghera) sestanek radi ustanovitve vodne zadruge za vzdrževanje regulirane „Reke“ v Osapski dolini, ki se izliva v miljski zaliv. Sestanek je sklicalo c. kr. okrajno glavarstvo kopersko, a vodil ga je sam c. kr. okrajni glavar, veler. g. Guido Polley. Poleg njega so sodelovali na ureditvi zadeve c. kr. stavbni komisar inženjer Scala, dež. poslanec g. Pangerc in gosp. stud. jur. Furlanič. Pričujočih je bilo nad 100 prizadetih posestnikov.

Izvoljen je bil pripraviljalni odbor, sestojč iz 7 članov, ki se je takoj sestel in konstituiral tako le: predsednik Josip Olenik iz Ullice h. št. 52, podpredsednik Anton Sever iz Ospa h. št. 19, ter pet članov odbornikov in sicer Hrvatini Josip, Žerjal Andrej, Purger Josip, Korošec Josip in Prašel iz Prebena.

Po prečitjanju od inž. Scala sestavljenih pravil, smo sklenili sklicati občni zbor v nedeljo dne 5. januarja 1913. v gostilni pri Orehu (Noghera).

Podružnica sv. C. in Met. v Kopru priredi dne 8. januarja 1913. ob 7:30 zv. občni zbor v Čitalniških prostorih z običajnim dnevnim redom. — Ker je ta zbor v drugič sklican in velike važnosti, so naproseni gg. udje obilne udeležbe istega.

DAROVL

— V spomin pokojne gospe Pekišič, matere Jakoba Pekišiča, je na mesto venca 20 K ženski podružnici sv. Cirila in Metoda v Trstu daroval g. K. pl. Gorup.

— Namesto venca na krsto rajnemu g. Čoku — Županu so darovali učitelji CM šole 23 K moški CMD podružnici. Učenec Pahor je daroval 1 K.

— Za „Božičnico“ so nadalje darovali: ga. Gasperčič in neimenovana gospa po 10 K, ga. Mila Prunk, Rim 6 K, ga. Lavra Zwitter, gđc. Gabriela Rapotec, g. Ivan Turk, gd. Iv. Perpar Tolmin, gd. Anton Suša Senožeče, gospod Ante Pogorelec in g. A. Čok po 5 K, ga. Sigmunda Wendler, Gradec 2 K 10 v., ga. Zofka Stuler, gđc. Valerija Košir, ga. A. Čretnik in g. Karl Tavetti, Pula po 2 K, učenke Hermina Hrobat in Marija Sikovič po 60 v.

— Za društveno knjižnico na Kontovelju je daroval g. Emil Pakiž, voditelj v Sv. Križu, 10 K in 10 poljudnih knjig. Gospodu rodoljubu izreka društvo „Danica“ stotero hvalo. Da bi našel več posnemovalcev!

Mali oglasi

Mlekarna pri Sv. Jakobu, s koncesijo za vino in pivo, dobro uvedena se prodaja za 500 kron. Naslov pove inseratni oddelek Edinosti. 43

Dve veseli mladenki želite poznanstva 2 istotakih mladeničev v stalni službi v svrhu možitve. Ponudbe pod „Lilija 19“ in „Nagelj 20“ poštnozležeče pošta Rojan. 40

Gospodična z večletno prakso v slaščičarni, želi službe kot blagajničarka. Gre tudi na deželo. Ponudbe pod „K. A.“ poštno ležeče glavna pošta, Trst. 46

Mizarje iščem in vajenca. Kompara, Giorgio Vasari št. 9. 47

Odda se meblirna soba s krasnim razgledom. Pasquale Rivoltella (podaljšana Piccardi) 1155 pt. 18. 44

Odda se sobo z dvema posteljama, solnčna, dobro opremljena. Belvedere 12, vrata 11. 45

Glasovir za koncert, izvrsten, drugi za učenca je na prodaj. Ulica Petronio št. 9, vrata 16. 2945

Soba meblirana se odda v ulici Giovanni Boccaccio 16, I. 2235

Prodaja pohištva, bombaževine, alik in dežnikov na mesečne obroke. Via Obiozza 6, I. nadstropje. Ivan Klun. 1751

Izpadle lase kupujem ter izdelujem vsakovrstna najmodernejša lasna dela. ANDREJ ROJIC, ul. Acquedoto 20. 1751

Kupujem železo, stare kovine: Anton Cerneca. Trst, ul. Olmo št. 12. 1730

Knjigoveznica ANTON REPENŠEK je edina slovenska knjigoveznica v Trstu, ulica Cecilia št. 9. — Izdeluje vsa knjigoveška priprava in fina dela točno in po konkurenčnih cenah. 1760

Fotograf Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10, Gorica, Gosposka ulica 7. 4444

Gospica z maturo išče pisarniškega mesta tudi za slovensko in nemško korišporjenje za dopoldne. Naslov pove Edinost pod št. 8

Iščem kapitalista ali sodruga s 1000—1500 K za izkoristiti važno iznajdbo. Ponudbe inseratnemu oddelek Edinosti pod „Velikanski dobiček“. 10

PRIPOROČLJIVE TVRDKE

Krojači: FRAN RUPNIK, krojaški mojster, Trst, ulica Geppa št. 10, I. n.

TVRDKA Francesco Bednar TRST — ustanovljena leta 1878 — TRST je preložila svojo trgovino šivalnih strojev bicikljev in pridevkov z mehanično delavnico vred iz ulice Ponterosso št. 4 v ulico Campanile št. 19.

Mehanična kleparska delavnica za kovinske izdelke Giusto Pilotti fu Gius. ustanovljena leta 1842. TEL. 15-25. Riva Pescatori št. 14. Specialiteta: ladjake svetilke. Posoda in školjke in bele in kamnobarvne pločvine. Žlebovi, cevi in zidne obloge iz vsake snovi v kosih po 2 m (brez zvezave).

Avtoriziran elektrotehniški mehanik Vittorio Ban Trst, ulica delle Poste št. 9. Telefon št. 362/VIII. PREVZEMAJO SE INSTALACIJE električnih luči, motorjev, električnih zvoncev, telefonov in strelovođov. Bogata zaloga svetilk in mrežle najboljših znamk. Oskrbovanje električne razsvetljave in zvoncev, dvigal, telefonov. — Poseben oddelek za popravila v precizijski mehaniki.

Odprla se je v Rojanu (Scorcola San Pietro št. 1) nova mlekarna podružnica MLEKARNE HRUŠICA V TRSTU Ura z verižico!! 1 ura za samo K 1.90. Zaradi nakupa velike množine ur razpošilja spodnja eksportna hiša: krasno, pozlačeno, 36 urno precizjasko uro s sidrom z lepo verižico vred za samo K 1.90 kakor tudi 3 letno pisмено garancijo. Pošilja po povretju Izvozna eksportna hiša za ure ERNEST HOROWITZ Krakov, št. H/11 Szewska 4. NB. Za neugajajoče se denar vrne.

Zaloga izdelanih oblek Velika izbira vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. Specialiteta v veznji. — Izbira volnenega blaga. NA OBROKE! Zmerne cene! Adolf Kostoris Trst, ulica S. Giovanni št. 16, I. nad. zraven „Buffet Autom.“ — Telefon 251, Rim. II. :: POZOR! Skladišče se nahaja v I. nad. ::

POZOR! Svoji k svojim! VINKO TERČON priporoča slavnemu občinstvu svojo na novo odprto pekarno v Trstu, ulica del Bosco 18 (prej F. PIRMAN) Prodaja se svež kruh 3—4 krat na dan raznih sladčic, biškotov in liherjev te najfinčje moke 7 t. d.

TEODOR KORN Trst, ul. Miramar št. 71 Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste. PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA DELA IN POPRAVE PO NIZKIH CENAH. Delo dobro in zajamčeno. Tel. 25-26. Poslovodja: Franje Jenka.

Vek. Petrovič čevljarski mojster Trst, ul. Barr. vecchia 40. Zaloga izdelanih domačih čevljev. Sprejemajo se naročila po meri.

R. Gasperini, Trst Telefon št. 1974. špediter Via Economo št. 10. Prevozno podjetje Sprejema razcarinjanje vsakegakoli blaga iz mitnic, dostavlja na dom. POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJUGODNEJŠE CENE. Zastopstvo tvrdke „Cement“ Tovarna cementa „Portland“ v Spljetu. PRODAJA NA DROBNO. CENE BREZ KONKURENCE.

Restavracija-Hôtel Balkan (Piazza Caserma)

MESNICO v kateri prodajam: goveje, telečje, jančje, kostrunje meso in izbrano perutnino po brezkonkurenčnih cenah. Nadejam se, da me slavno občinstvo počasti s svojimi naročili. — Najudanejši ANDREJ ZVANELLI.

Umetniški predmeti kipi, sijajno opremljeni, namizja vsake vrste; umetne cvetlice in palme, fantazijske opreme in perje za klobuke in mnogo drugih lepih stvari za darila ob vsaki priliki. Prava razprodaja, cene najnižje. Obrnite se na trgovino Piazza S. Giovanni št. 3.

Anton Simunič Trst, via dell' Istria 72 (Čarbola Zgornja) priporoča cenj, občinstvu svojo GOSTILNO „ALBA“ Toči se pristno dalmatirsko črno vino, opol in belo, pelinovec in marsala. Gorka in mrzla jedila.

Alojzij Povh slovenski urar in zlatar V TRSTU ulica del Rivo št. 26 (na trgu pri Sv. Jakobu)

ANTON BARUCCA MIZARSKI MOJSTER Trst, ulica San Francesco d'Assisi 2. Specialist za popraviljanje roulet na oknih. Na željo se menjajo pasovi in zmeti. Jamol za popolne dele in se vs beji konkurenco.

Zaloga obuvala in lastna delavnica PAVEL VISINTINI Trst, ul. Glosue Carducci 27. Velika izbira moških in ženskih čevljev. — Poprave se izvršujejo točno in solidno po zmernih cenah.

Pozor! Opoldne in zvečer abonement, zelo ugodno. Izborna kuhinja in budjojeviške pivo (nič glavobela). Zmerne cene.